

ABECEDAR

PARTEA II - a

DE

Z. SPULBEREANU ȘI I. CIOATĂ

Institutoare.

Inspector școlar.

Aprobat de Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor.

Taxa timbrului
didactic de 5% pentru
acest manual s'a plătit direct
Casei Corpului didactic
conform deciziei No. 4684/1927.

EDITURA SCRISUL ROMĂNESC, CRAIOVA.

ABECEDAR

PARTEA II-a

DE

Z. SPULBEREANU

și I. CIOATĂ

Aprobată de Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor.

Taxa timbrului
didactic de 5% pentru
acest manual s'a plătit direct
Casei Corpului didactic
conform deciziei No. 4684/1927.

W. Blaz
EDITURA SCRISUL ROMANESC * CRAIOVA

29.784. 6. VIII 33

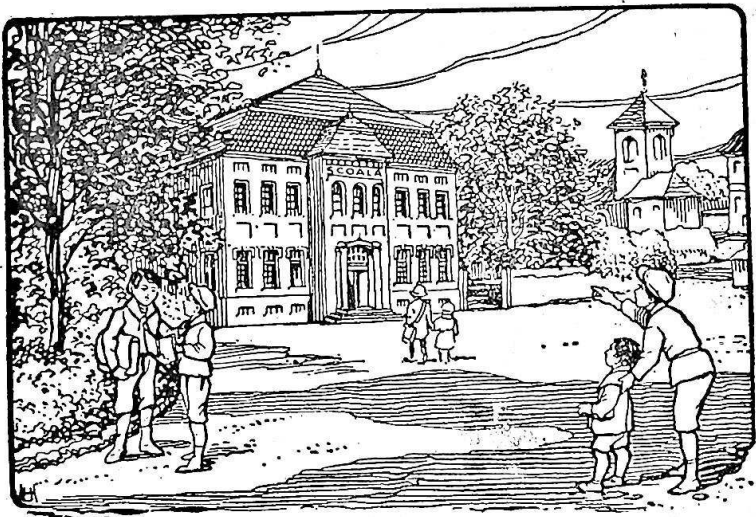
1. Rugăciune.

(La intrarea în clasă).

Doamne, Doamne, Cerește Tată,
Noi pe Tine Te rugăm,
Luminează' a noastră minte
Lucruri bune să 'nvățăm!

Că tu ești Stăpânul lumii
Și al nostru Tată ești,
Și pe toate cele bune,
Numai Tu le împlinești!

---

2. Școala.

Școala noastră este o casă mare și frumoasă. Ea are ferestre mari pe unde intră lumina. Peste tot, școala este curată. In casa curată și luminoasă este sănătate. In odăile întunecoase și pline de praf, se îmbolnăvesc oamenii.

In odăile mari ale școlii sunt bănci, masă, scaune și alte lucruri. Aceste odăi se cheamă clase. In ele se adună copiii la învățatură.

La școală învățăm carte, jocuri, cântări și purtări frumoase.

Să ne-ajute Dumnezeu!

---

3. Cartea mea.

Cartea mea îmi este dragă. Ea are multe foi cu chipuri frumoase, cu lecții și cu poezii de citit. Tipograful, cari o tipăresc, sunt meșteri buni. Legătorii leagă foile tipărite și le taie frumos pe margini.

Cartea mea e nouă și curată. Eu mă silesc să n'o murdăresc și să nu-i îndoesc colțurile. Dar mai mult mă silesc să aflu învățătura ce se cuprinde în ea.

4. Copilul și cartea.

Carte dragă, dela tine
Eu pot multe învăța.
Tata tot mereu îmi spune
Și eu cred că este așa.
Vino dară de mă învață
Că eu te voi asculta
Și voi fi în a mea viață
Precum tu m'ai învățat!

5. Nicu și Ionel.

(Foloasele învățaturii).

Nicu și Ionel erau doi copii vecini; amândoi, de-o vârstă și buni prieteni. Nicu avea părinți bogați, celălalt eră sărac. Erau însă totdeauna nedespărțiți și la joc și la școală.

Nicu se mândrea cu haine frumoase și nu se silea la învățatură.

Ionel, copilul sărac, n'avea cu ce se mândri. Lui îi plăcea mult să învețe și din carte și din vorbe. A terminat școala din sat; dar *doriă* să învețe tot mai mult.

Oamenii buni l-au ajutat să urmeze învățături înalte în orașe depărtate!

Copilul a crescut mare. El a ajuns om învățat, bogat și bun cu toată lumea.

Prietenul său a rămas om sărac și nepriceput. Acum primește el ajutor de traiu dela vechiul său prieten.

Numai învățătura te poate înălță.

---

6. Micul școlar.

Dragi copii, vă las cu bine,
Am rupt și calul de nuia.
Acum prieteni sunt cu mine
Tăblița și cu cartea mea.

Dorul meu e să știu carte
Tot ce-i scris să citească ușor!
De voi, de-acuma mă desparte
Cel mai curat din lume *dor*:
dorul de carte.

---

7. Lucrurile școlarului.

Eu sunt un mic școlar. Am ghiozdan și am penar. In ghiozdan păstrez abecedarul, tăblița, condeiul și buretele.

Tăblița mea e frumoasă. Ea e de piatră neagră, liniată pe amândouă fețele. Numai pervazurile ei sunt de lemn. Un pervaz e găurit. De el am legat buretele cu o sfornicică.

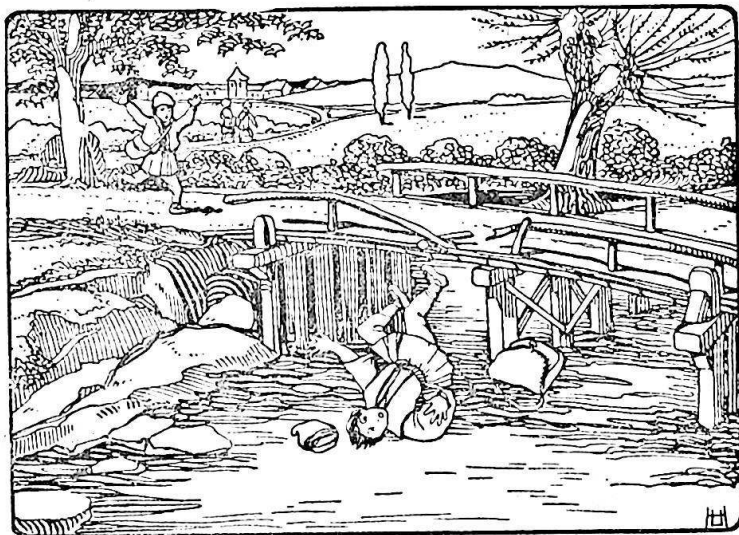
Pe tăbliță scriu cu condeiul de piatră
și șterg cu buretele. Nu apăs condeiul
și tabla nu se sgârie.
Școlarul cu minte păstrează frumos
toate lucrurile sale.

8. Rugăciune.

(La ieșirea din clasă).

Toți cu inima curată
Tie, Doamne, îți mulțumim!
Tu cu darul Tău, Prea Sfinte,
Ne-ajută oameni buni să fim,
De greșeli să ne ferim,
Țara noastră s'o iubim.
Tie, Doamne, îți mulțumim!
Amin!

9. Să ascultăm de părinți!

Râul curge șopotind. În apa lui limpede se văd pietricelele și peștișorii.

Copiii de peste vale trec râul pe punte, ca să vină la școală. Toți copiii trec cu grije, să nu cadă în râu. Așa îi învață părinții.

Ghiță însă era un copil neastâmpărat. El n'a voit să asculte de părinții săi.

Intr'o zi de vară, Ghiță s'a suit cu brâncile pe brâul punții, Stă și privea cum se joacă peștișorul în apă. De odată se rupe răzmătoarea, punții, ametește și, buf! cade în apă. S'a lovit la cap și și-a scrintit o mână.

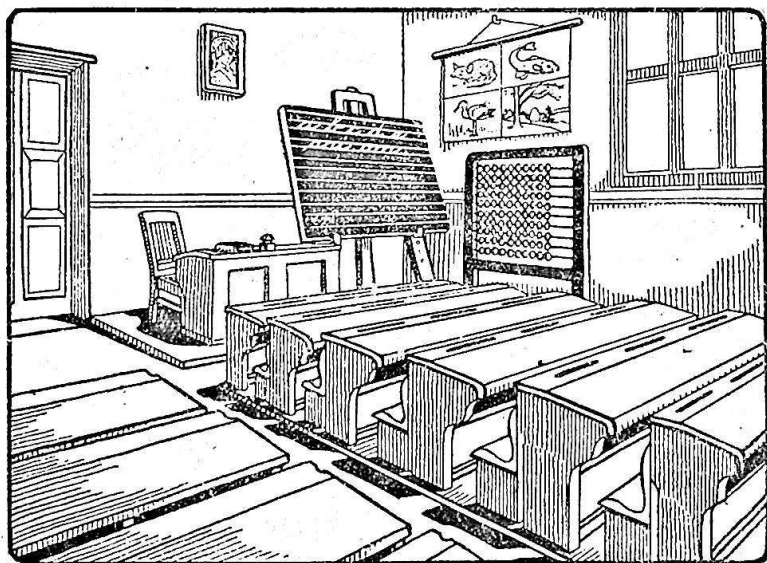
Bietul Ghiță! Cam scump a plătit neascultarea.

Acum a înțeles și el că e bine să asculte de părinți.

10. Altă rugăciune.

(la ieșirea din clasă).

Cerescule Impărate,
Fă ca cele învățate
Să rămână întru noi!
Să rodească cu sporire
Și să-Ți fie spre mărire!
Apără-ne de nevoi! Amin!

11. Lucrurile din școală.

În școală sunt multe lucruri, trebuitoare. În clasa noastră avem: bănci, masă și scaun, tablă, mașină de socotit și icoană.

În bănci stau școlarii. Băncile sunt de lemn făcute de tâmplar. Vopsitorul le-a vopsit. Numai icoana este zugrăvită de un meșter zugrav. Băncile sunt lungi și nalte. Ele au picioare, scaun, față și cutie. Toate părțile băncii sunt de trebuință.

Masa și scaunul sunt pentru folosul Domnului Învățător. Masa din clasă se mai numește și *catedră*.

Tabla este mai mare decât fața mesei. Ea e lungă, lată și netedă. Tabla e vopsită negru și cu linii roșii. Ea se rezămă pe picioare. Pe tablă scriem cu creta.

Mașina de socotit e de mult ajutor. Ea are un pervaz și zece sârme, fiecare cu 10 bile. Când socotim, ea stă totdeauna pe masă, în fața noastră.

Icoana este sfântă. Spre ea ne îndreptăm când spunem rugăciunea.

Școlarii *ascultători* păstrează bine și curat lucrurile din școală. Domnul Învățător este mulțumit de purtarea lor.

---

12. Copiii își iubesc părinții.

Nenea Ghiță, grădinarul, era om *vrednic*. Grădina lui de flori și de legume minună pe trecători. Mereu lucra Ghiță în grădină, din *zori* de dimineață și până seara. Dar luă și plată bună pe rodul ce vindea.

Și copiii, Nicu și Elena, lucrau cu drag în grădină, după ce *veneau* dela școală.

Odată în viața lui, s'a bolnăvit și nenea Ghiță. Seara n'a mâncat. Copiii și mama lor l-au îngrijit cum au știut.

A doua zi, Ghiță s'a sculat târziu. Era trist că nu poate uda legumele mai de dimineață. Iese încet și gânditor. Soarele

răsărise. Nicu și Lenuța, cu mânecele sumese, lucrau de zor. Picăturile de apă străluciau pe flori la lumina soarelui. Păsărelele cântau.

— Tată, am terminat noi ce eră de lucrat.

— Bravo, copiii tatei, Dumnezeu să vă ajute după inima voastră!

Bucuria ce a simțit Ghiță, i-a ușurat boala mai mult decât doctoriile.

---

13. Părinții.

Doamne, cât este de bine
Când e mama lângă mine!
Tata, mama mă 'ngrijeste
Și-mi dau tot ce-mi trebuiește.
Ține-i, Doamne îndurate,
La mulți ani cu sănătate!

---

14. Casa părintească.

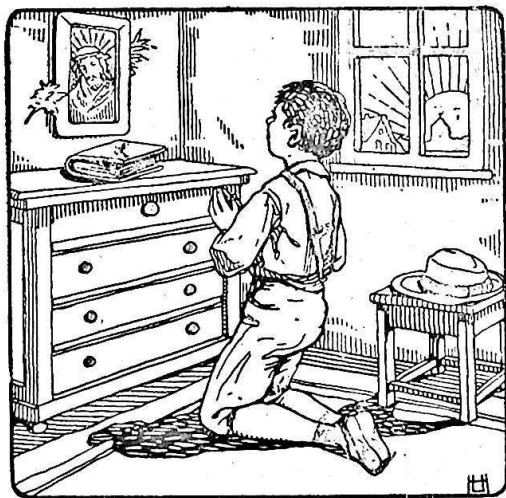
Dela școală noi mergem acasă. Acasă, mă așteaptă frații, părinții și.... Ursei mai mult decât toți. El îmi iese înainte și nu mai poate de bucurie: sare pe mine, se pleacă la picioarele mele, aleargă și dă de veste celor din casă.

Casa în care locuiesc cu frații, și cu

îndrept! **16. Dimineața.**

De dimineață m'am sculat,
M'am spălat, m'am îmbrăcat.
Apoi îndrept gândul meu
Către Bunul Dumnezeu.

îndrept —

Rugăciunea de dimineață.

Doamne, noaptea a trecut,
Ziua iarăș a venit.
Tu, părinte, m'ai păzit
Pe cât timp eu am dormit.
Dă-mi acuma, Doamne Sfinte,
Ajutor, să fiu cuminte!

---

17. Dumnezeu e Tatăl nostru.

Copiii erau numai cu bunica. În odaie e cald și bine; iar bunica bucuroasă spune mereu la povești. Afară e ger tare și copilașii uitaseră de săniuș.

Bunica schimbă vorba.

— Lenușo, mută, maică, floarea dela fereastră, să nu degere la noapte!

— Bunicușo, dar păsările, ce-or fi făcând ele afară, acum pe ger?

— Și de ele îngrijește tot *bunul Dumnezeu*. Dumnezeu este Tatăl nostru al tuturilor. El îngrijește de noi, ca un bun părinte de copiii lui. De aceea să iubim pe Dumnezeu și *Lui* să ne rugăm!

— Așa ne-a spus și Domnul învățător, zise Nicu, școlar în clasa întâia. Eu am învățat și poezia «Copilul și Floarea». Să v'o spun!

Și Nicu a spus poezia de a plăcut și bunicuței.

Floristică, frumușică,
Spune-mi cine te-a făcut?

. . . . .

18. Copilul și Floarea.

— Florică, frumușică,
Spune-mi, cine te-a făcut ?
Cine haina ți-a țesut ?

— Copilaș, dragălaș,
Cel ce te-a făcut pe tine,
Tot acela și pe mine.
El e tatăl tău și-al meu,
Și se cheamă *Dumnezeu*.

---

19. Lucrurile din casa părintească.

În casa noastră părintească sunt multe lucruri. Toate sunt de trebuință. Noi avem în casă: paturi, mese, scaune, dulap, ladă, icoane, oglindă și multe altele.

Patul este lung și lat. El are 4 picioare, tăbli și capete. Paturile se fac ori de lemn ori de fier. Pe ele se pun așternuturi curate. Pe pat ne odihnim și dormim.

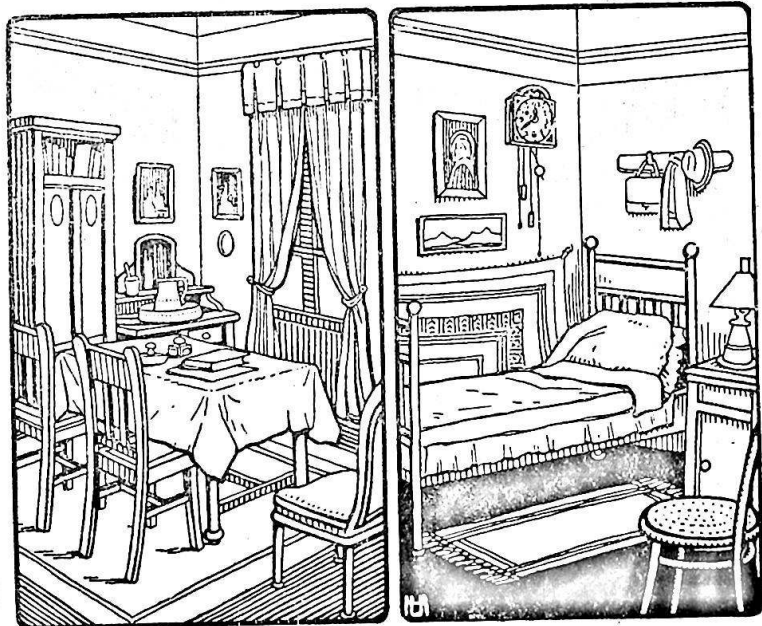
Mesele, scaunele, lada și dulapul, sunt de lemn. Pe scaune ședem la masă când mâncăm sau lucrăm.

În ladă și dulap se păstrează rufe și haine.

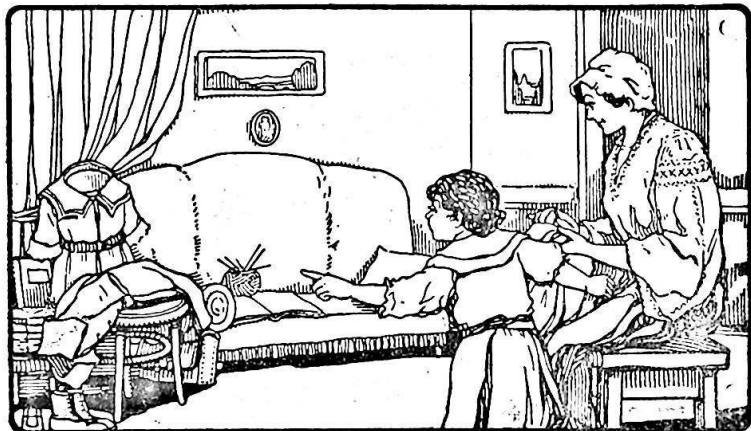

Icoanele sunt zugrăvite pe pânză, pe hârtie sau pe lemn. Spre ele ne întoarcem fața, când spunem rugăciunea.

Oglinda ne arată dacă suntem curați și pieptănați. Ea e de sticlă.

În bucătărie, în pivniță și în pod, omul mai are multe lucruri trebuincioase. Fără lucrurile din casă, oamenii ar trăi foarte rău. De aceea, cine le are, să le păstreze!

20. Ionica la școală.

(Ordinea).

S'apropia vremea să meargă la școală. Ionica mereu *chitea* și așeză lucrurile ei. Rochița, rufele noi, batistele, cio-rapii, toate sunt întinse și călcate de mâna ei, așa cum văzuse că face mama. Mai luă rochița, o mai încercă și iar o așeză la locul ei.

Avea și o carte. Ce dragă îi eră. Incepuse să citească tot întrebând mereu ori pe mama ori pe tata.

Mama țesuse în alesături și făcuse Ionicăi un ghiozdan frumos. Tata îi mai cumpăraseră de curând multe lucruri de școală.

Ce frumos le-a așezat Ionica, pe toate în ghiozdan! De o parte tăblița, de alta,

caietul cu scoarțe tari. Intre ele a așezat cartea, condeiul, creionul, croșeta de os, ghemul de ață și alte lucruri de trebuință.

Mama priviă pe furiș la pregătirile fetii.

— Mamă, uite cum am așezat lucrurile mele! Totdeauna, am să le păstrez cu grije. Am să învăț toată cartea, dar n'o murdăresc, nici n'o rup.

— Bine, mamă, bine faci.

Ionica s'a dus la școală și a urmat cum a făgăduit.

---

21. Rugăciune către îngerul păzitor.

Inger, îngerășul meu,
Ce mi te-a dat Dumnezeu,
Totdeauna fii cu mine
Și mă 'nvață să fac bine!

Eu sunt mic, tu fă-mă mare;
Eu sunt slab, tu fă-mă tare!
In tot locul mă 'nsoțește
Și de rele mă păzește! Amin.

---

22. Nu vă jucați cu focul.

«Feriți-vă de foc!» «Nu vă jucați cu focul!» Așa învață părinții și învățătorii pe copii. Invățătura e bună pentru cine ascultă.

Niculiță n'a ascultat.

Intr'o zi, părinții lui s'au dus la muncă. Niculiță, singur acasă, s'a jucat cu focul. Făcea țigări de hârtie cu frunze uscate. Ședeă mândru pe vatră, cu spatele spre foc și cu țigara între degete.

Deodată țipă copilul prins de groază. Ii luase cămașa foc la spate. Speriat aleargă în curte și pe stradă.

S'a întâmplat, să treacă pe drum, un om al lui Dumnezeu. Acesta a prins băiatul și a rupt cămașa depe el. Niculiță a zăcut de arsură două săptămâni.

Vai de el!

23. Ce lucrează oamenii.

Toți oamenii muncesc cu drag. Fiecare om își cunoaște meșteșugul.

Plugarul ară pământul. Cu plăvanii de la jug, poartă 'n țarini mândrul *plug*. El adună grâul din care se face pâinea bună.

Morarul macină grâul la moara lui.

Brutarul frământă cocă din făină și coace pâine și covrigi. *Brățele* îi sunt unelte și un cuptor e ajutor.

Cismarul este meșter bun. Taie talpă, taie piele și face ghete cu ele.

Croitorul face haine. El măsoară și croește. Coase bine, potrivește și haina o isprăvește.

Cojocarul face cojoace și căciuli din pieile de miel.

Lucrurile frumoase de lemn, le face *tâmplarul*. Trage cu *mîndeaua*, incleește și lipește. El face scaune și mese.

Dogarul e meșter bun. El face doage și butoaie.

Fierarul roșește fierul și-l bate cu ciocanul. Iese fum și sar schintei. El face cuie și potcoave, sape bune și casmale.

Și *olarul* e meșter bun. Frământă pământul ca pe cocă. Face oale și urcioare.

Și sunt multe alte meșteșuguri.

Munca aduce *bucurie, sănătate și belșug.*

24. Ce e tata.

Tatăl meu este plugar	Tatăl meu este cismar.
Are plug și are car.	Munca lui nu e 'n zadar.
Vara el în câmp se duce	Taie talpă, taie piele
Și bucate ne aduce	Și face ghete cu ele .

—Tatăl meu și tatăl tău
Să ni-i ție Dumnezeu,
Tot la lucru să sporească
Și de noi să se 'ngrijească!

---

25. Respectați bătrânii!

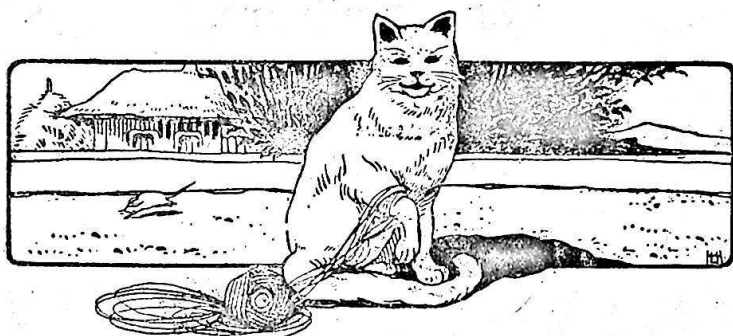
Moș Ion lucră în grădină. Eră zi frumoasă cu soare cald. Moșul scosese haina și-o pusesse pe gard. În poenița de alături, se jucau copii ștregari. Ei necăjiau din când în când pe bătrân, strigându-i: «*moșulică, barba-ți pică!*» Bătrânul însă nu-i băgă în seamă. Ba, le-a trecut prin gând să fure haina bătrânului și s'o ascundă. Dar deodată ștregarii văzură șirul de școlari cari treceau spre casă. Trecând pe lângă grădina bătrânului, școlarii și-au ridicat pălăriile și au zis «bun lucru, moșule!».

— «Să creșteți mari, voinicii tatii! le-a răspuns bătrânul.

Ștregarii s'au rușinat. Au pus haina moșului la loc și au tuit-o din poeniță.

Respectați bătrânii!

---

26. Pisicuța mea. e e

Eu am o pisicuță tare jucătoare. Găsește mereu prilej de joacă. O nucă, un ghem, o minge, le gonește prin toată casa.

Pisica mea e albă peste tot și se ține curată ca un copil cuminte. E blândă și nebunatică. Nu strică nimic, numai se joacă. Când prinde câte un șoricel, e vai de mama lui! Il joacă și pe el, până îl face de petrecanie.

Când se suie în poala mea, o mângâi pe *blană*; ea se bucură și toarce. Dacă o trag de mustăți, ea îmi dă cu laba, dar nu mă sgârie.

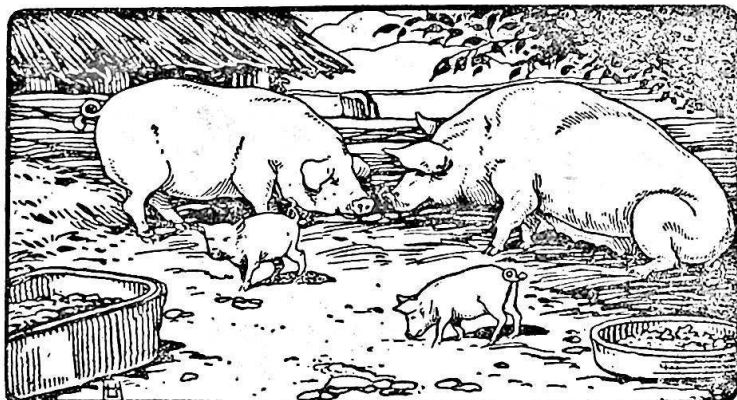
Are ochi vioi și licăresc la întunec ca două mărgele de jeratec.

Jucându-se prin curte, s'a pomenit odată în fața lui Ursel. S'a sburat la el. Se făcea grozavă; dar nu-și pune câinele mintea cu ea. Se vede că-l place și lui, unde-o vede așa isteată.

27. Ghicitoare.

Cine tot caută pe jos
Și n'a pierdut nimic,
Geme greu și nu-i bolnav ?

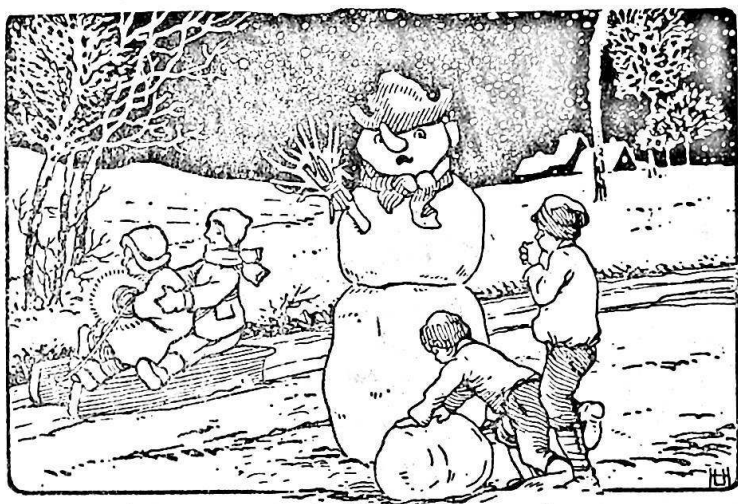
28. Porcul,

Porcul e un animal lacom și *hârbar*. Mănâncă de toate și se îngrășe de se umflă ca un burduf. Capul, trunchiul îi e tot una. El are urechi mari și blegi, ochi mici, picioare scurte și o coadă încovrigată. Din coama lui aspră se fac *perii* și *bidinele*.

Porcul plătește îngrijirea ce i-o dă omul, cu carnea, cu grăsimea și cu șoricul lui. Dela rât și pân'la coadă, nimic nu se lapadă dela bietul prostănac de porc.

---

29. Iarna.

Cerul este alburiu-întunecat. A început încet să ningă... Ninge liniștit. Prin *văzduh*, fulgii de zăpadă cad jucându-se ca niște fluturi albi. Pământul se îmbracă cu haina albă.

Cântecile pasărilor au tăcut. Doar ciocirile mai croncănesc. Oamenii s'ascund prin case. Vitele caută adăposturi. Copiii pregătesc târliile.

Pe zăpezi și geruri mari, ies și fiarele din pădure. Lupul s'apropie de sat. Vai de bietul călător!

Copiii ies la jocul prin zăpadă!
E frig, dar e frumos!

---

30. Iarna pe uliță.

Sunt copii. Cu multe sănii
De pe coastă vin țipând
Și se 'mping și sar râzând;
Prin zăpadă fac mătăanii,
Vrând-nevrând.

Gură fac ca roata morii;
Și de-avalma se pornesc,
Cum prin gard se gâlcevese
Vrăbii gureșe când norli
Ploi vestesc.

— Ce-i pe drum atâta gură?
— Nu-i nimic. Copii ștregari .
— Ei, auzi! Vedea-i-aș mari
Par'că trece-adunătură
De Tătari!»

---

31. Ghița și Zăpada.

Iarna, cerul e mai des acoperit de nori. Norli sunt mai alburii. Iarna cerne norli de zăpadă și fulgii cad legănându-se prin aer. Jocul lor frumos îți împedecă vederea. Ei sunt niște stelișoare înflorate în tot felul. Când îi prinzi, îți pier din față.

Jos, ei se grămădesc și fac un așternut alb și gros de zăpadă. Gerul îi întărește.

De ger îngheață și apa. Noi am uitat urciorul afară plin cu apă și-a crăpat. A înghețat și apa în râu, dar numai pe deasupra. Pe sub gheață curge apa și peștișorii n'au nici-o grije.

---

32. Cei doi frați.

Gogu și Mateiu erau doi frați cari nu se înțelegeau între ei. Fiecare voia să aibă mai multe plăceri pentru el. Părinții mereu îi îndemnau să se iubească unul pe altul.

Ca să-i împace, trebuia să le dea mâncare deopotrivă, haine și ghete la fel.

Ajunseseră băieții de școală și tot nu se aveau bine. Când primiau o singură jucărie pentru amândoi, cearta era gata.

— E a mea, că sunt mai mare!

— Ba, e a mea, că sunt mai mic!

Odată le-a cumpărat mama lor o carte de povești cu chipuri frumoase. Era preț frumoasă și fiecare voia s'o aibă numai el.

Câteva zile, au urmat sfatul părinților. Au privit împreună și s'au minunat de chipurile din carte.

Dar, cât au rămas singuri acasă, s'au luat la ceartă. Au tras amândoi de carte până au rupt-o în bucățele. Apoi s'au mai și bătut.

Părinții, aflând de isprava copiilor, i-au pedepsit aspru și nici nu le-au mai cumpărat vre-o jucărie.

De atunci, au început acești doi frați să se poarte frumos unul cu altul.

Cearta între frați este faptă urită. Frații, care se iubesc, nu se ceartă niciodată.

33. Florică cel neînțelegător.

Când e ger tare, copiii se joacă și se dau pe gheață. La orașe patinează. Florică eră nerăbdător. El se pregătise prea de vreme pentru gheață. Tatăl său îi spuse că e gheața subțire, dar Florică n'a înțeles. El s'a furișat și s'a dus la gărlă.

Alți copii înțelegători se jucau prin zăpadă. Ei au strigat: «Floreo, Floreo, fugi depé gheață! Și Florea le făcea în necaz. Dar deodată gheața s'a spart și Florea a căzut în apă până la brâu. Sfărâmăturile de gheață erau ca cioburile de sticlă. Până să iasă din copcă, Florea s'a tăiat la mâini și s'a umplut de sânge. Săracul Florea!

Neascultare, neascultare, câte rele nu faci tu!

34. Nașterea lui Iisus.

Se dedese poruncă dela stăpânire ca toți oamenii să se înscrie în orașul în care s'au născut Sfânta Fecioara Maria și cu Sf. Iosif s'au dus să se înscrie în orașul *Betleem*. Fiind lume multă n'au găsit gazdă în oraș, ci au dormit pe fân,

într'un *staul* de vite, la marginea orașului.

În noaptea aceea, acolo pe fân s'a născut Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu.

O lumină mare s'a făcut pe cer și cete de îngeri cântau: «Mărire întru cei de

sus lui Dumnezeu, pre pământ pace și între oameni bună învoire!”

Păstorii s’au speriat, dar îngerul Domnului i-a liniștit spunându-le: «Nu vă temeți, ci bucurați-vă, căci s’a născut Mântuitorul lumii! Mergeți și veți afla un prunc culcat în iesle! Inchinați-vă lui!» Păstorii au mers în staul, s’au închinat pruncului și au prea mărit pe Dumnezeu.

Nașterea Domnului o sărbătorim în fiecare an la 25 Decembrie, ziua de Crăciun.

---

35. Crăciunul.

Răsună blând spre seară
Al clopotelor cânt,
Căci vine, vine iară
Cristos pe-acest pământ.

La ori și care casă
S’aud colindători.
Cântarea lor frumoasă
Răsună până ’n zori,

Sculați, copii, de grabă
Și ’n calea lui cântați!
Cu cel bun e Domnul,
Sculați, copii, sculați!

---

36. Cântece de stea.

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Și lumii vestește,
Că astăzi curata,
Prea nevinovata
Fecioara Maria
Naște pe Mesia
In oraș vestit
Betleem numit.

Magii cum zăriră
Steaua și porniră,
Mergând după rază
Pe Hristos să vază.

Și dacă sosiră,
Indată-l găsiră.
La dânsul intrară
Și i se închinară.

37. Obiceiuri de sărbători.

În ajunul Crăciunului, seara, copiii se duc cu *colinda* pela vecini. Ei strigă: «bună dimineața la Moș Ajun!» și cântă cântece de colind.

În zilele Crăciunului se duc cu steaua și cântă cântece de stea.

La o săptămână dela Crăciun, sărbătorim ziua întâia a anului nou și Sfântu Vasile. Copiii mici «*se dau de grindă*» și cei mai mari se duc cu *sorcova*.

O moașe bătrână pune un colac frumos pe capul copilului mic și îl înalță a grindă. Ea îi urează să trăiască și să aibă mult noroc în lume.

---

38. Sorcova.

Sorcova	Tare ca fierul
Vesela,	Iute ca oțelul;
Să trăiești,	Tare ca piatra
Să 'mbătrânești,	Iute ca săgeata!
Ca un măr,	La anul
Ca un păr,	Și la mulți ani!
Ca un fir	
De trandafir!	

---

39. Școlarul neascultător.

Domnul învățător a învățat pe școlarii săi, cum să șadă în bănci și cum să iasă din clasă. Fără bună rânduială în școală se strică aerul și se vatămă sănătatea școlarilor.

Le-a mai spus că pe stradă, școlarii trebuie să meargă în rând, doi câte doi; să fie respectuoși cu trecătorii; să nu se apropie de zidurile caselor ori de gardurile curților.

Școlarii ascultători merg frumos pe stradă. Par'că sunt niște mici soldați. Salută pe cunoscuți și pe bătrâni.

Ghiță e școlar neascultător. El ieșea

din rând. La o curte mare el întărită
câinele. Ghiță hârjia o nuiă pe gard și
câinele lătră grozav înăuntru.

Dintr'o întâmplare odată, s'a rupt o
scândură din gardul curții. Ghiță nu
știa. Când a hârjiit cu nuiăua pe gard,
câinele a ieșit pe rost și l-a mușcat de
picior. Bietul Ghiță, cât a suferit! Acum
a înțeles că ascultarea e sănătoasă.

---

40. Câinele nostru.

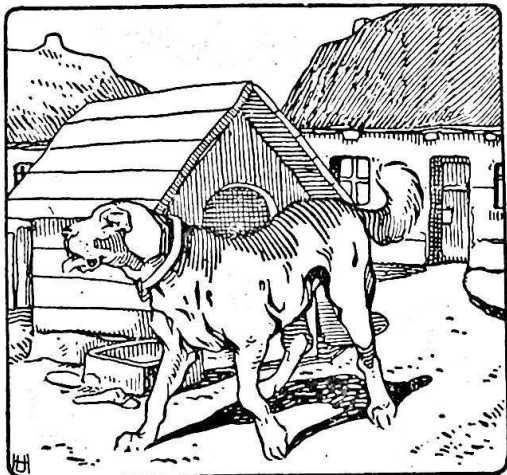
Pe câinele nostru îl chiamă Urseiu.
Eră o javră de cățel; acum e câine mare.

Urseiu e un servitor credincios. Nimeni
nu ne-ar păzi casa mai bine decât el.

Ziua șade în lanț și doarme; iar noap-
tea, se plimbă liber prin curte. Când
l-a adus tata, ne furaseră hoții pasările.

Să poftească hoțul să mai fure și acum!
Ursei îl simte de departe.

Câinele vede, aude și miroase mai bine
decât alte animale. Câinele de vânătoare
miroase sau adulmecă urma vânatului.

Câinele mănâncă ce rămâne dela masă.

Ursei e lacom, mănâncă repede, dă
din coadă și se bucură. În gură are dinți
ascuțiți și tari. Sfășie carnea și roade
oasele par'c'ar fi o coajă de pâine.

Câinele aleargă mult și nu ostenește.
Are picioare subțiri, dar puternice. Cor-
pul lui e lung și subțirătec. Vara ține
gura căscată, scoate limba lungă și su-
flă des.

Când e liber, Ursei se joacă, aleargă
și sare pe noi.

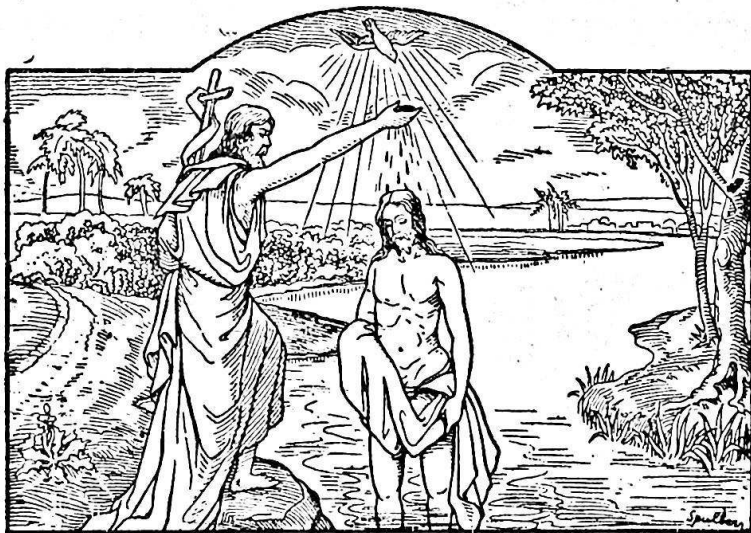
Câinele nu fuge de bucură, ci de
sburătură.

---

41. Botezul lui Iisus

Blând și cu purtări frumoase, Iisus a crescut ca un fînger pe pămînt. Și lumea se minuna la vederea Lui. La 12 ani, Iisus s'a dus în *templu*. Aci preoții și învățătorii s'au mirat de înțelepciunea mare a acestul mic copil.

La vârsta de 30 de ani, Iisus s'a dus la Sfântul Ioan Botezătorul să se boteze în apa Iordanului.

Sf. Ioan l-a primit zicându-i: «Doamne, Tu trebuie să mă botezi pe mine! Așa se cuvine, Ioane, ca să împlinim voia Tatălui!»

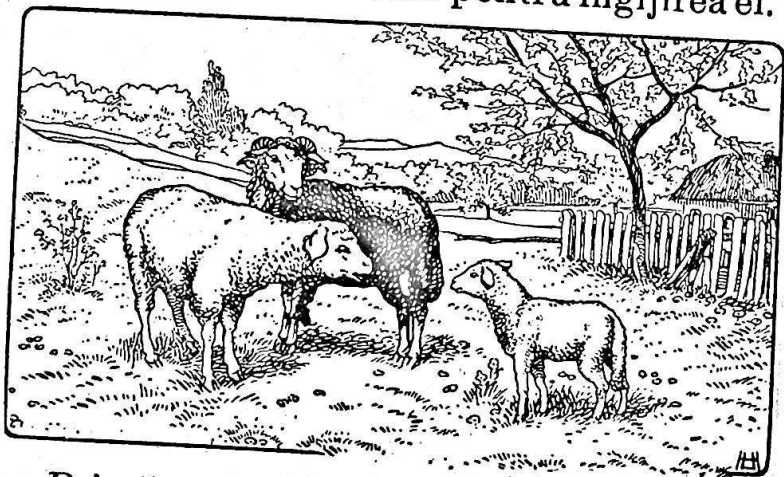
Când a intrat Iisus în apă, cerul s'a deschis. Duhul sfânt, în chip de porumb, s'a pogorît asupra sa. Și un glas din cer s'a

auzit zicând: «Acesta este fiul meu cel iubit întru carele bine am voit!».

Botezul Domnului îl sărbătorim în ziua de Bobotează, la 6 Ianuarie și pe Sf. Ioan, la 7 Ianuarie.

42. Blânda oiță.

Blânda oiță nu lipsește din târta omului vrednic. Ea dă omului multe daruri și îi cere puțină osteneală pentru îngijirea ei.

Primăvara îi dă un mieluleț drăguț și mic. Cum se joacă copiii cu mieii!... Când e frig îi bagă 'n casă. Pe timp frumos, mieii aleargă și se joacă.

Oaia mai dă omului lapte și brânză. Apoi, omul o mai desbracă de lână ca

să-și facă el îmbrăcăminte. Iar când închele cu vieața, oaia și mielul dau stăpânului carnea și pielea lor.

Oaia nu e mare. Mai mult lână decât corp. Piciorușele ei cu unghia crăpată'n două, sunt ca niște bastonașe. Are cap mic, ochi blânzi și un botișor cu care tunde iarba iute-iute. Coarnele nu i se văd din lână; dar berbecul are coarne falnice și răsucite.

Oaia paște iarbă verde și iarna mănâncă ce-i dă omul. Grăunțe ar mânca cu multă poftă.

Cu oile se scoate sărăcia din casă!

---

43. Mama și copilul.

Ieri pe drum un om sărac
Întreba pela vecine:

„Poartă-se copiii bine?
Dacă nu să-i vâr în sac!“
Și-a venit la noi, la poartă
Și-am ieșit eu și i-am
spus:

„Puiul meu e bun și tace.
Nu-ți-l dau și du-te'n pacel
Ești sărac, dar n'am ce-ți
face!

Du-te, du-te!“ și s'a dus.

A venit și-un negustor
Plin de bani, cu vâlvă
mare.

Cumpără copii pe care
Nu-i iubește mama lor.
Și-a venit la noi la poartă
Și-am ieșit și l-am certat:
N'ai nici tu, nici împăratul
Bani să-mi cumpere bă-
iatul!

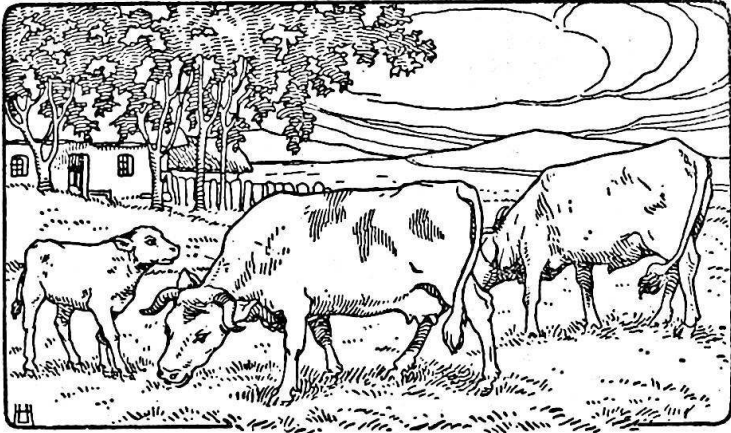
„Pleacă'n sat că-i mare
satul!

Pleacă, pleacă!“ și-aplecat.

---

44. Boul și vaca.

Boul și vaca sunt animale de mult folos. De n'ar fi boul, cine-ar duce carul greu? Și tot plăvanii dela jug, trag în țarini mândrul plug.

Dar vaca? Uplete casa de bunătați. Lapele, laptele, ce bun e laptele de vacă! Cu laptele, cresc coplii rumeni și frumoși. Lapele dă sănătate și omului bolnav. Din lapte, mama scoate unt proaspăt, brânză și smântână.

Ce bine îmi pare când mă trimete mama cu ulcica de lapte la moașa. Moașa mă sărută, mă mângăie, îmi spune să trăiască și tata și mama și vaca și vițelul.

Vaca noastră e mereu sătulă și dă lapte, de satură și vițelul și pe noi.

Boul și vaca au corpul mare și greoiu, picioare puternice, ochi mari și blânzi, coarne tari de os. Boul împunge dacă e supărat. Altfel e blând și ascultă și de un copil.

Boul și vaca pasc iarbă, mănâncă nutreț uscat, tărâțe și grăunțe.

Omul îngrijește vitele ca pe niște buni tovarăși.

---

45. Cum îngrijește vaca de vițel.

Vaca face mu, mu, muu. Și vițelul vine-acu.

Mama mulge vaca, umple oala și ciubărul. Imi dă să sorb și eu, ca să mai golesc din oală și s'o umple iară.

Mama stropește vaca cu lapte și pleacă. Acum vine rândul vițelului. Ce lacom este! S'așează la supt și vaca îl linge mereu.

După ce s'a săturat, se duce în fata *măsei* și stă de-l linge pe tot corpul cu limba ei cea mare și aspră. Ce frumos îl face! Pare că e uns.

De bucurie că e *sătul*, *spălat* și *curat*, aleargă prin toată curtea cu coada ridicată și mama sa îl privește cu drag.

Vițelul e mai curat decât mulți copii, care uită să se spele.

Câte odată vițelul ne înșeală. Scapă la mama sa pe furiș și sugă singur aproape tot laptele. Și mie nu-mi pare rău.

---

46. S'ajutăm pe nevoiaș.

Ioniță, școlar de clasa întâia, venea cu tatăl său dela târg. Iși cumpăraseră carte nouă și-un caiet. Tatăl său târguise multe lucruri trebuincioase. Pe drum, vorbeau în căruță și îndemnau caii să nu-i prindă noaptea.

În cale sosiră un călător din urmă. Obosit, mergea pe jos cu multă povară în desagi.

Tatăl oprî caii.— Poftim, prietene, și D-ta în căruță cu noi. Caii mei te pot duce și pe D-ta. Porniră apoi la drum.

Cei bătrâni vorbeau între dânșii; iar caii îndemnau singuri spre casă.

La marginea satului, călătorul s'a despărțit, mulțumind frumos bunilor tovarăși.

Copilul eră bucuros de ce văzuse la târg și de fapta tatălui său.

— Tată, ce mulțumit era omul acesta!

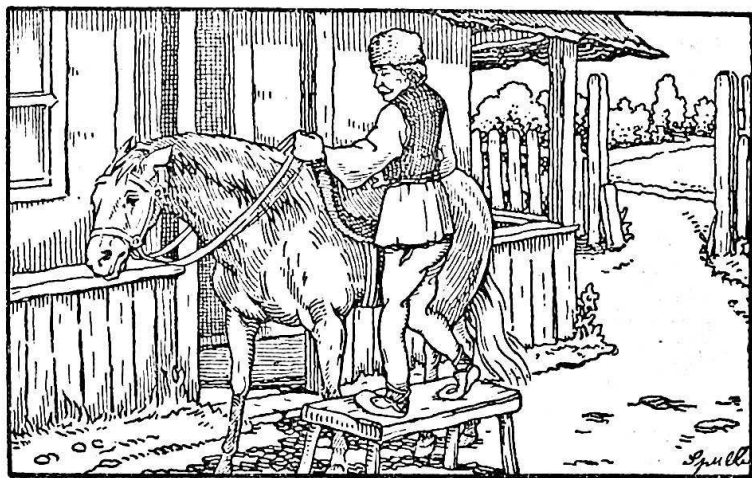
— Da, Ionică, fi făcui un bine, *omul trebuie să ajute pe tovarășul său ori de câte ori poate!*

---

47. Calul lui Nae.

Nae e om harnic, dar beteag de un picior. De aceea merge el mai mult călare.

Puiu e calul lui de călărie. Ce cal frumos și blând! Nae îl iubește ca pe ochii lui, căci calul îi ține loc de picioare. Il țasălă, îl perie, îi dă mâncare și apă.

Dar n'am văzut cal așa înțelept. Când pleacă undeva, Nae îi pune șeua în spate și frâul în cap și-i dă drumul așa prin curte. Stăpânul se urcă pe un scaun sau pe scară și strigă: «Puiule, vino încoace!» Calul s'apropie și stăpânul îl mângâie. Par'că sunt frați care se iubesc.

Ochii și urechile calului mereu se mișcă. Ar vrea s'audă și să vadă toate. E blând

ca un miel. Alți cai mușcă și lovesc cu piciorul.

Când e la drum, Puiu fuge ca vântul. Ii flutură coama și coada'n vânt. Nici-un cal din sat nu-l poate întrece.

---

48. Cum au furat hoții calul.

Nae s'a dus călare într'un sat depărtat. El a lăsat calul în curte și a intrat în primărie. Un hoț a încălecat pe cal și a fugit.

Trei luni a căutat Nae calul. Și abia l-a găsit într'un oraș depărtat.

— E calul meu! » spunea stăpânul.

— Ba e calul meu! răspundea hoțul.

S'au dus la judecător. De față s'a adunat lume multă.

— Domnule judecător, zise Nae, porunciți să lase calul liber în curte!

Apoi se sui pe scara judecătoriei și strigă: «Puiu! vino încoace!» Și calul s'a dus lângă stăpân, cum eră învățat.

Hoțul a încercat și el să chieме calul, dar pe el nici nu l-a băgat în seamă.

Judecătorul a dat calul stăpânului adevărat și pe hoț l-a băgat la închisoare.

Să nu furi! De nu te vede nimeni, te vede Dumnezeu!

---

49. Prețul mînzului.

O iapă, odată, păștiă cu mînzul său într'o poeniță, lângă pădure. Un lup se apropie de ea și o întrebă: «ce preț are mînzul tău? că vreau să-l cumpăr eu!»

Iapa i-a răspuns că prețul e scris pe potcoava din urmă. Lupul s'apropie să citească, dar cu gândul să prindă mînzul.

Iapa îl isbi cu potcoava în cap, de-isticliră ochii și căzù alături, mort.

Astfel se plătește celor ce umblă cu înșelăciuni.

---

50. Știu să citesc!

Mama Ioana, primì o scrisoare dela feciorul ei, din armată. Repede se duse la Niță, băiatul vecinului, să i-o citească.

— Nu știu să citesc, mamă Ioană!

— Vai de mine! Păi tu urmezi de mult la școală!» Ce mă fac eu acum?

Niță aveà inimă bună. Ca să mulțumească pe bătrână, aduse repede pe Gicu, un școlar silitor.

Pe când citeà Gicu scrisoarea fără greșală, lui Niță i se făcù rușine. Și, bi-nșor se făcù nevăzut.

«E rușine mare să nu știi să citești», gândi el. Și s'a apucat cu nădejde să

învețe. În trei luni a învățat să citească bine și să scrie frumos.

«Știu să scriu, știu să citesc! Ce bine îmi pare!»

Lenea rușinează pe om; silința îl înalță.

---

51. Rugăciunea „Tatăl nostru“.

Tatăl nostru, carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău! Vie împărăția Ta! Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.

Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi!

Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum iertăm și noi greșiților noștri! Și nu ne duce pre noi în ispită! Și ne mântuește de cel rău! Amin!

---

52. Cum vorbesc animalele.

Mâța face: miau, miau, miau!
Unde-i brânza, ca s-o iau?

Griveiu latră: ham, ham, ham!
Carne aș mânca, dar n'am.

Vaca muge: mu, mu, mu!
Vițelușul vine-acu!

Iapa face: i-ha-ha!
Vino mânzișor încoa!

Oaia zice: be-he-hea!
Cum ați tuns voi lâna mea!

Rața face: mac, mac, mac!
Bine e să 'noți pe lac!

Gâsca face: ga-ga-ga!
Pân' la râu, cum aș sbură!

Puii zic: piu-pii, piu-pii!
Nu ne canuniți copii!

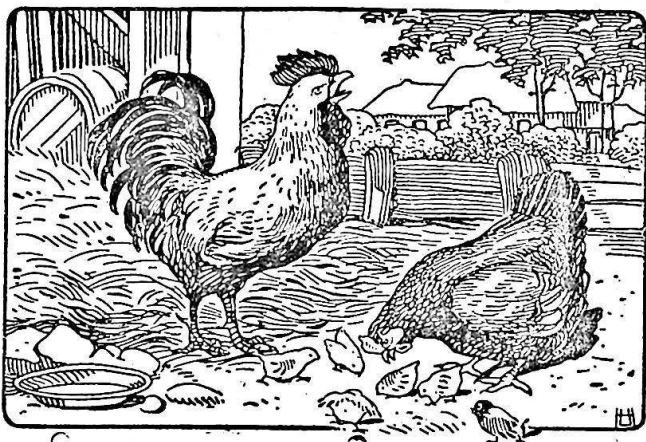
---

53. Pasările de curte.

În curte avem mulțime de *orătenii*: găini, curci, rațe și găște, porumbei și bibilici.

Găinele râcâe cu ghiarele și ciugulesc cu ciocul toată ziua. Când e cald se scaldă în țărână. Ele își găsesc singure mâncarea. Puține grăunțe le mai aruncă mama dimineața. Găina ouă, clocește și scoate pui mici. Cât sunt de frumoși în pufușorul lor! Ei ciugulesc mălaiu: pic, pic, pic. Cloșca îngrijește bine de puișori, dar cocoșul se plimbă țanțoș, fără nici-o grije.

Găina și cocoșul au corpul ca pepe-
nele, acoperit cu pene și fulgi. Pe cap
au creastă roșie și crestată. Cocoșul are

și bărbii roșii mai mari și coadă cu
pene ca o secere.

Carnea și ouăle de găină sunt foarte
bune.

---

54. Ghicitoare.

La cap, pieptene;
La corp, pepene;
La coadă, secere;
La picioare, reschitoare.

Ghici ce e?

---

55. Cocoșelul.

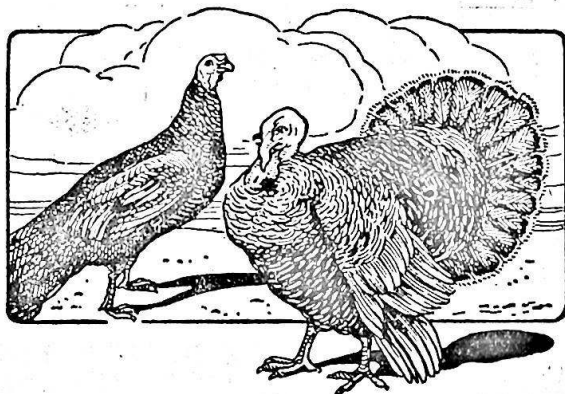
Cântă cocoșelul
Dis-de-dimineată:
—Scoală-te, copile,
Spală-te pe față!

Cocoșelul nostru
Strigă'n gura mare:
—Vremea e, copile,
Pentru închinare!

---

56. Curca și curcanul.

Curca și curcanul samănă cu găina și cocoșul, dar sunt mult mai mari. Ele au moț în loc de creastă și gâtul lor e gol și cu mărgele. La picioare și curcile au ghiare, dar răcâe mai puțin decât găinele.

Și coada curcanului e frumoasă. Când se infoiază curcanul, lasă moțul lung, face coada roată și începe a bolborosi.

Când îl necăjesc copiii, curcanul a-leargă după ei și îi ciugulește.

---

57. Porumbița și albina.

O albină caută un locșor pe marginea gârlei, ca să poată bea apă. Din greșală căzù în apă. Aripile-i s'au udat și eră gata-gata să se înnece.

O porumbiță o văzù. Rupse o frunză cu ciocul și o lăsă drept lângă albină. Albina s'agățã de frunză, se urcă pe ea și își svântă aripioarele. De aci, odihnită, a putut să sboare. Astfel porumbița scăpă vieața albiniței.

Altă dată, un vânător ochiește porumbița. El voi s'o împuște. Albinița mi-l văzù. Ea sări și gâdelă mâna vânătorului. Pușca luă foc, dar alicele apucară pe alături. Porumbița scăpă și ea cu vieață.

Bine faci, bine găsești!

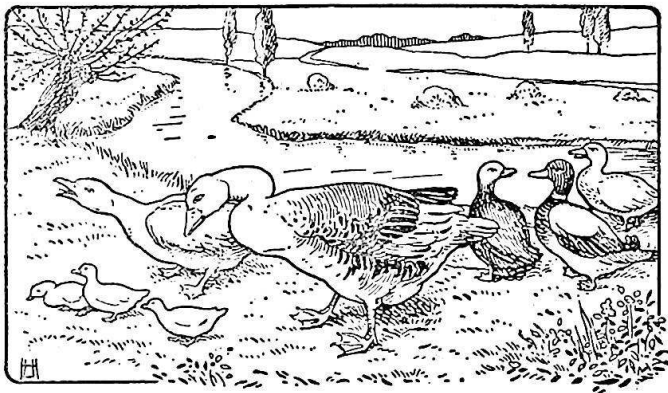
---

58. Gâsca și găscanul.

Gâsca e mai mare decât găina. Ea are corpul îmbrăcat cu pene și cu *puf moale și des*.

Gâștele nu rîcâe prin țărână ci înnoată pe apă. Labele gâștelor sunt ca niște lopeți. Prin apă gâștele caută mâncare: peștișori, mormoloci și alte gângăni.

Gâsca ouă, clocește și scoate boboci. Bobocii sunt micuți și frumoși. Ei ciugulesc mălaiu și iarbă verde. Gâscanul se bucură și apără bobocii cu mult curaj.

Rățele seamănă cu găștele, dar sunt mai mici. Și rațelor le place să stea pe baltă. Ouăle și carnea de rață sunt foarte gustoase. Rățoiul are pene strălucitoare și cârlăonți în coadă. Rațele nu clocesc și n'au grije de boboci.

---

59. Fetița murdară.

Nu e fată mai murdară ca Frosica. Nu e vorbă, eră și micuță. Dar copilul de mic trebuie să fie curat. Frosica avea rochița plină de noroiu; iar mâinele și fața nespălate bine. Copiii de seama ei nu se mai jucau cu ea.

Odată, o chiamă *mamă-sa* în curte. „Pri-
vește pisicuța“! Pisica pășiă din piatră
în piatră.

La fântână, un porumbel se spală și
își neteziă penele cu ciocul. Departea
cealaltă, mai multe vrăbii se scăldau
de zor.

— „Uite-te și la fântână! Tu nu ești
cuminte ca aceste animale!“.

Frosica se rușină și de atunci a înce-
put să se ție curată.

---

60. Iubiți curățenia.

— «Vezi tu mica pisicuță	— Trupul lui de ce lucește?»
Cum tot mișcă din lăbuță?»	— «Draga mea, el și-l pă-
— «De ce face ea așa?»	zește!»
— «Ea se spală, draga mea!»	Dela aste mici făpturi
— «Vezi și micul porumbel	la și tu învățături,
Cât e el de frumușel?»	Trupul să ți-l curățești
	Hainele să le 'ngrijești.

---

61. Primăvara.

A trecut iarna geroasă. Soarele încăl-
zește pământul și vietățile lui. Câmpul
a înverzit și pomii înfloresc. Albinițele
au început s'adune miere de prin flori.
Rândunelele au sosit și toate păsărelele
se întrec să-și dreagă cuiburile. Cucul
spune cum îl chiamă: «Cu-cu!» Mieii
sburdă și oile pasc.

Plugarul a ieșit la câmp. «Hăis, cea, boulean!» In grădină de mult a curățit pomii, a făcut răzoare și a pus legume.

Copiii culeg flori, *învață și lucrează* cu mai multă plăcere. E o bucurie peste tot. E o suflare învietoare. E primăvara dulce.

62. Vin berzele.

Ura, ura, ura-ura
Ei, lăsați acuma gural
Uite berzele în sbor,
Ele vin la cuibul lor!
După ce-l mai dreg nițel,
Lasă patru ouă 'n el.
Și când nu gândești, de-odată
Patru puișori s'arată.
Clap, clap, clap, ei strigă 'n cor
Și cer broaște, mamei lor.

63. Intrarea lui Iisus în Ierusalim.

În Dumineca din naintea Paștelor, Iisus a venit la Ierusalim să învețe poporul. El eră călare pe un asin și înconjurat de-o lume luminată. Din sate și din oraș îi ieșise lumea în cale. Mame cu copil în brațe, tineri și bătrâni spri-

jiniți în toiege: toți voiau să vadă și să asculte pe *Iisus Invățătorul*. Lumea îi aruncă flori în cale și ramuri verzi de *măslin*; unli așterneau scoarțe și covoare, alții și hainele depe ei le aruncau să calce Domnul peste ele. Toți strigau de bucurie: «Osană, Osană, Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului!» Așa, în strigătele de bucurie ale mulțimei, a intrat Iisus în Ierusalim.

De atunci, Dumineca din naintea Paștelor, se cheamă «*Dumineca Floriilor*». Oamenii și copiii merg la biserică și după sfânta slujbă primesc ramuri verzi de salcie, căci pela noi nu crește măslinele.

---

64. Floriile.

Iată zile 'ncălzitoare
După aspre vijelii!
Vin *Floriile* cu soare
Și soarele cu *Florii*.

Primăvara 'ncântătoare
Scoate iarba pe câmpii.
Vin *Floriile* cu soare
Și soarele cu *Florii*.

Lumea-i toată 'n sărbătoare
Cerul plin de ciocârlii.
Vin *Floriile* cu soare
Și soarele cu *Florii*.

---

65. Grădina lui moș Lazăr.

Cine n'o știe? E închisă cu gard de nuele și pe-deasupra măracini. În ea sunt tot felul de pomi: meri, peri, cireși, dar mai mulți pruni și câțiva nuci.

I-a sădit moș Lazăr cu mâna lui. A adus din pădure *pueti pădureți* de măr, păr și de cireș. De mai nainte făcuse gropi rotunde și adânci până la genunchi. Erau așezate după sfoară, în șiruri drepte. A sădit apoi pomișorii cu pământ bun

amestecat și cu bălegar ales. După un an toți s'au prins. Puetii pădureți, i-a altoit cu altoi de soiuri bune.

Acum primăvara, e o mândrețe. Florile albe și albe-roșioare te opresc locului. Infloresc pe rând. Cireșii, mai de vreme; iar merii, perii și prunii înfloresc pe urma cireșilor. După flori, rămân poamele. Sunt fel de fel de poame. Când se coc, îți lasă gura apă după ele.

În vremea poamelor, îndrăgesc coplii pe moș Lazăr. El le dă la toți cu plăcere, să guste din rodul muncii sale. El le mai spune: «Măi copil, faceți-vă și voi grădini și sădiți pomi! Pomii îți satură casa, îți umplu punga de bani, și mulțumesc pe cei ce n'au».

Mulți urmează pilda lui moș Lazăr.

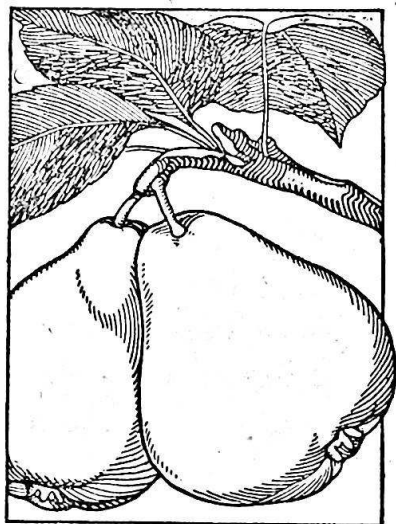
66. Mărul și părul.

Mărul și părul sunt pomi roditori. Din semințe, răsar pușori mici. Când cresc de grosimea unui baston, pușorii se mută, se sădesc la locul lor și, în anul următor, se altoesc. Ingrijiți bine, ei cresc pomi mari și frumoși.

Primăvara, de vreme, se curăță de câșițe; se taie ramurile strâmbe și cele

uscate; se sapă la rădăcină și li se spo-
ește trunchiul cu lapte de var. Mai târ-
ziu, *mugurii* se deschid și pomișorii se
încarcă de buchețele de flori albe-roși-
care și de frunze verzi.

Florile se scutură și rămân merele și
perele mici și crude. Incet, încet ele
cresc la lumina și căldura soarelui până
se fac mari și frumoase. Ce gustoase
sunt merele și perele coapte. Cele crude
sunt vătămătoare. Din ele se bolnăvesc
copiii și zac de friguri.

Orice om vrednic are în grădinița lui
câțiva pomișori.

---

67 Merele precupeței.

Un grup de școlari trecea dimineața la școală. Înaintea lor, o bătrână precupeată trăgea un cărucior plin cu mere. La un *măidan*, căruciorul s'a răsturnat și merele s'au risipit în toate părțile.

Ce *chilipir* pentru copii! Dar nu. Ei au învățat s'ajute pe cei nevoiași.

Repede, toți școlarii s'au apucat să strângă merele și să le așeze frumos la loc în căruț. Bătrâna le-a mulțumit cu lacrămile în ochi. Prea mulțumită de fapta copiilor, bătrâna le-a dat câte un măr de fiecare.

Școlarul cel mai mare zise: «Bătrânic, noi nu primim plată. Și apoi suntem mulți și te păgubim, iar D-ta ești bătrână și săracă!».

— Copiii mamei, buna voastră faptă merită răsplată și dela o bătrână ca mine. Luați merele! Și le-au luat. Erau cu toții mulțumiți.

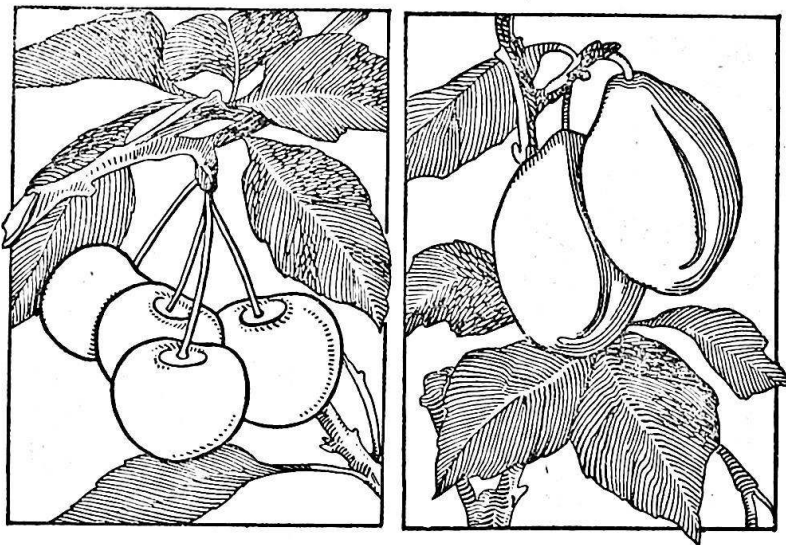
Faptele bune ies din îndemnul inimii.

---

68. Cireșul și prunul.

Noi avem numai un cireș, dar pruni avem mai mulți. Cireșul e mai mare decât prunii. El are trunchiul gros cu coaje netedă. A înflorit înainte și s'a scuturat. Cireșele stau clădări printre frunzele late și verzi.

Prunii sunt și acum albi de flori.

Cireșele se coc încurând, dar prunele se coc mai târziu. Ce bune sunt cireșele și prunele coapte!

Copiii lacomi și neînțelegători mănâncă fructe crude și se îmbolnăvesc. Vai de ei! Când sunt poamele coapte și bune de mâncat, ei zac și nu pot mânca.

69. Inimă de copil.

În grădina publică, am șezut pe-o bancă să mă odihnesc. Alături de mine eră un domn cu un copil de trei-patru ani. Nu-i cunoșteam. Ei vorbeau. Eu mă gândiam la altceva.

Intr'un timp, tatăl scoase o pară frumoasă și o tăie în două. Jumătate o dete copilului și jumătate o mănă el.

Copilul rămase cu bucata de pară în mână și se uită întrebător și la mine și la tatăl său.

— „Tată, dar Domnului ce-i dăm?“.

Am rămas mirat de câtă bunătate arătă acest mic copil.

— „Eu un mănânc pară drăguțul meu!

Tata știe că nu-mi place și de aceea nu mi-a dat și mie!“.

L-am sărutat pe frunte. Acum, copilul a mănăcat para pe care o păstră ca s'o împartă cu mine.

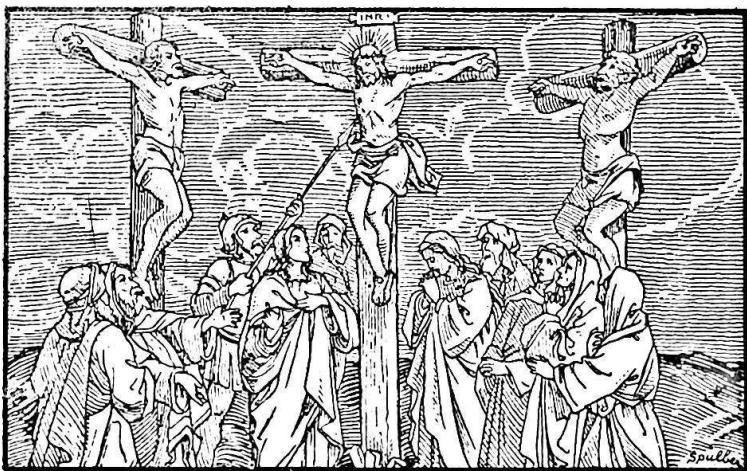
Să nu mănânci mergând pe drum!

Dacă ești nevoit să mănânci ceva față cu o persoană streină, oferă-i din ce ai tu.

---

70. Moartea lui Iisus.

Iisus Hristos vindecă bolnavii și învăță pe oameni cuvântul lui Dumnezeu «să se iubească și să se ajute unul pe altul». Pe oamenii răi îl mustră aspru; iar aceștia urau pe Iisus. Preoții și cărturarii erau cei mai răi dușmani ai lui

Iisus. Într'o seară, Iisus își făcea rugăciunea într'o grădină din Ierusalim. Acți l-au prins dușmanii. L-au dus la judecată, l-au insultat, l-au scuipat și l-au bătut. I-au pus baston de trestie în mână și cunună de spini pe cap. Il învinuiau

că a voit să fie rege. În Vinerea Paștelor, l-au restignit pe cruce. Prin mâinile lui sfinte și în picioare au bătut cuie de fier.

Iisus a primit moartea ca să spele neamul omenesc de păcatul strămoșesc. În clipa din urmă a vieții, El s'a rugat pentru acei ce-l restigneau: «Iartă-le lor, Doamne, că nu știu ce fac!»

Vineri seara, corpul lui Iisus a fost pogorît de pe cruce și așezat într'un mormânt de piatră.

În Vinerea mare seara e denie mare.

Școlarii cântă la biserică cântecul de jale pentru înmormântarea lui Iisus.

---

71. C r e t a.

Școlarii scriu cu creta albă pe tabla neagră. Creta e albă, ușoară și fărâmițoasă. Ea se preface ușor în praf. Pe tablă, lasă urmă albă. Praful de cretă e vătămător sănătății.

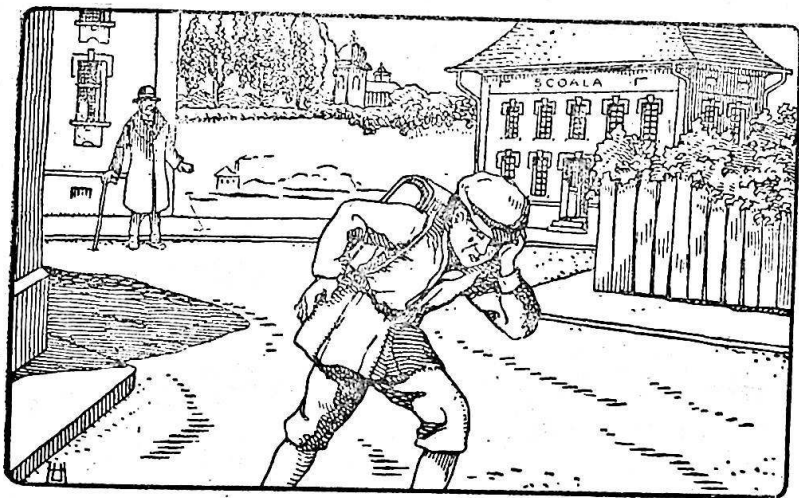
La tablă trebuie un *ștergător bun*. E bine să se șteargă tabla cu o cârpă curată, care să se scuture des afară.

Creta de școală se lucrează dintr'un fel de piatră ce se gășete în pământ.

---

72. Cum se poartă școlarii.

Școlarii urmează învățăturile domnului Invățător. La intrarea în școală ei își șterg bine picioarele. Hainele sunt curate de acasă. În clasă, școlarii păstrează curățenia. Pe niciun lucru de școală nu se vede praf. Școlarii nu sgarie băncile, nici nu scriu pe ele, nici pe uși ori pe ziduri.

Firu a ieșit odată din rând și a scris pe zidul unei case. Un domn mare s'a apropiat încet de el și l-a prins de ureche. «Au! au!» a țipat Firu, speriat. Domnul acela l-a întrebat apoi: «așa te-a învățat Domnul Invățător?»

Domnul Invățător a aflat de această faptă urită a lui Firu și l-a pedepsit și dânsul.

Fapta rea, se pedepsește; greșelele se mai iartă.

---

73. Grădina de legume.

Noi avem o grădină de legume. Când s'a încălzit vremea, tata a pus de a săpat grădina. A săpat-o adânc, cu casmaua.

Pe mijloc a lăsat o cărare largă. În dreapta a făcut patru răzoare de ceapă și două de usturoiu. Am vrut să înfig și eu arpagic, dar nu i-a plăcut tatii cum lucrez eu.

La rând cu răzoarele a făcut două tarlale. Pe una a pus cuiburi de mazăre, pe cealaltă, de fasole.

Mai târziu, a pus în partea stângă cuiburi de cartofi, de pepeni și de castraveți. Aceste cuiburi sunt mai rari ca să nu se încurce vreji.

Intr'un colț, avem un petec de mărar și pătrunjel. Spre gard sunt și câteva fire de hrean.

Toate semințele au răsărit. Privesc la

ele și nu văd când cresc. Eu ud pepenii și castraveții, ca să crească mai repede.

Prin grădină aleargă în toate părțile albișițe, musculițe, furnici, greeri și alte mici găngăni, care nu strică nimic.

---

74. Greerele și furnica.

Greeraș, vestit băiat,
Toată vara mi-a cântat;
Iar furnica mititica
A muncit și-a adunat.
Iarna, când gerul veni
Greerașul se trezi
Că mâncare, el nu are.
La vecina sa furnică
Alergă, cu lacrimi pică
Și-o rugă ca să-l ajute
Cu grăunți să-l împrumute

Numai pân'la primăvară,
Ca de foame să nu moară.
Furnica l-a întrebat:
„Astă-vară ce-ai lucrat?”
El răspunse: „Am cântat
In petrecere cu toți!”
„Ai cântat? Imi pare bine,
Acum joacă dacă poți;
Iar la vară, fă ca minel!”

---

75. Ceața, norii și ploaia.

Iarna și primăvara, de multe ori se lasă *ceață*. Mai ales dimineța și seara este ceață groasă. Ceața e făcută din aburi deși de apă. Ea acopere fața pământului, de nu văd oamenii să meargă. Dacă mergi prin ceață, ți se udă fața și hainele, par'că ai fi aburit.

Norii sunt făcuți tot din aburi de apă.

Norii se ridică sus. Mai întâiu se arată câțiva nori mici, apoi se întind, se unesc și acoperă tot cerul.

Ploaia. Vara, cade *ploaie* din nori; iar iarna, *zăpadă*. Vara, câte odată *bate piatra*. Atunci e mare nenorocire pentru oameni.

Ploaia liniștită este binefăcătoare. Ea înveselește câmpurile, grădinile și toate vietățile. Vin și plou mari, rezezi, cu vânt cu tunete și fulgere. Atunci, oamenii și animalele caută adăpost.

---

76. Vine ploaia.

Vine ploaia! Las' să vie!
De ce-i bună ploaia, știe
Iarba arsă din câmpie.
Las' să vie!

Vine ploaia! Bine-mi pare!
In grădină am o floare,
Ploaia mi-o va crește mare.
Bine-mi pare!

Vine ploaia! Las' să vie!
După ploaie toate 'n vie
In grădină și 'n câmpie.
Las' să vie!

77. Invierea Domnului.

Preoții au pus soldați de pază la mormântul lui Iisus.

A treia zi, după moarte, în dimineata zilei de Paști, Iisus a înviat din morți. O lumină mare ca fulgerul a luminat cerul și pământul. Piatra grea depe mormânt a sărit în sus; soldații au căzut

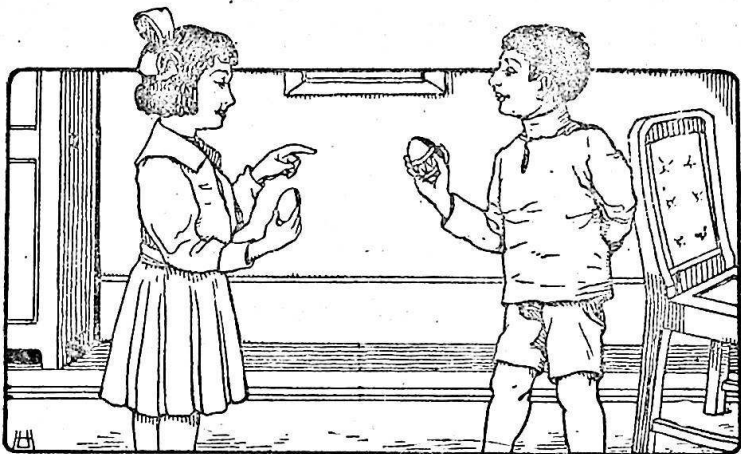
cu fețele la pământ. «Hristos a înviat din morți, cu moarte pre moarte călcând și celor din morminte vieată dăruindu-le». Și pe-o aripă de nor, s'a făcut nevăzut.

Soldații s'au închinat și au zis: «cu adevărat, fiul lui Dumnezeu a fost!» Au

fugit apoi în oraș și au spus lumii minunea ce au văzut.

Lumea aflând, s'a bucurat de învierea Domnului.

În ziua de Paști, sărbătorim în toți anii «Invierea Domnului».

78. La Paști.

Toți copiii azi se 'mbracă
Cu ce au ei mai frumos,
Și părinților le cântă
„Invierea lui Hristos“.

Și la masă, ciocnesc astăzi
Toți copiii cei cuminți
Ouă roșii și pestrife
Cu iubiții lor părinți.

Toți copii, azi sunt darnici
Căci ei știu că lui Hristos
I sunt dragi numai copiii
Cei cu sufletul milos.

Și copiii buni la suflet
Azi cu bucurie dau
Cozonaci și ouă roșii
La copiii care n'au.

79. Grădina de flori.

Mai la fiecare casă este câte o grădină de flori. La unele case e mai mică; la altele e mare și cu fel de fel de flori și plante.

Grădina noastră e potrivită. Are multe straturi și ronduri cu flori. Intr'un colț e tufa de liliac care înflorește mai de vreme.

Straturile sunt făcute din pământ negru amestecat cu bălegar cernut.

Răzcoarele și rondurile le potrivește tata. Mama și cu Ileana pun florile.

Au pus o sumedenie de flori, care mai de care mai frumoase. Tămâioarele întrec pe toate. Printre frunze verzi se arată florica violetă cu miros dumnezeesc.

Se înșiră apoi mărgăritărelul, bănuțeii, micșunelele și garofițele, rozetele, pansellele și «*nu mă uita*». Trandafirul le stăpânește mai de sus pe toate.

Mai târziu înflorește ochiul boului și toamna se mândrește cu crizantemele.

Ileana le udă și le potrivește în fiecare zi.

În casă mereu schimbă Ileana buchețele de flori proaspete.

---

80. Ceasornicul.

Dimineața mă scol, mă îmbrac iute și mă spăl. Imi spun rugăciunea și mă pregătesc de școală. Soarele răsare. Toți oamenii au început lucrul lor.

La ora 8, intră domnul Invățător în clasă. Timpul cât facem lecție, până la pauză este o oră. Noi stăm 4 ore la școală.

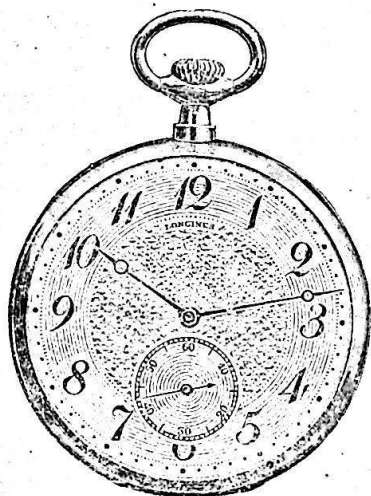
Ora are 60 de minute. Dar jumătatea și sfertul de oră, câte minute au?

Ceasornicul arată orele fără greșală și fără încetare. El este lucrat de meșteri mari, de ceasornicari vestiți.

Ceasornicul are în față două arătătoare: unul arată orele și cel mai mare arată minutele.

Toți școlarii trebuie să cunoască orele arătate de ceasornic.

---

81. Ghicitoare.

Cine merge fără încetare
Și din loc mișcare
n'are?

---

82. Copilul și ceasornicul.

Tata a uitat ceasornicul în mâna lui Bebe.

Bebe a observat minutarele că se mișcă. El a ascultat și țărăniturile ceasornicului.

Bebe a crezut că ceasornicul e viu. A început să-l mângâie și să-i dea lapte cu lingurița. I-a turnat câteva lingurițe de lapte, până l-a scăldat bine și a stricat ceasornicul. Tata nu s'a supărat. Toți am râs de isprava lui Bebe.

---

83. Răsăritul și apusul soarelui.

Dimineața *răsare soarele*. Vietățile pământului s'au deșteptat. Toate lucrează ca să câștige hrana zilei. Răsăritul soarelui e bucuria tuturor. La răsăritul soarelui, ce frumos cântă ciocârlia, slăvind pe D-zeu!

Dela răsărit, soarele se suie încet pe cer. Roua dimineții strălucește puțin pe iarbă și apoi se ia.

La ziua jumătate, soarele e deasupra capetelor noastre. De aci merge înainte coborându-se mereu.

Seara, soarele *apune, scapătă* sau *asfințește*. El s'ascunde vederii noastre. Ziua a trecut și noapte-începe iară. Și *apusul soarelui* bucură pe oameni. Făpturile lui Dumnezeu, obosite de munca zilei, se pregătesc de culcare.

„Noapte bună, soare sfânt, noapte bună!
Măine iar vom fi împreună!“.

---

84. Lie, Ciocârlie.

— Lie, Ciocârlie,
Oare ce să fie,
De plângi pe câmpie,
Singură, pustie?
— Ici, băiete, jos,
Aveam cuib frumos,
Iar în el, sub flori,
Mândri pușori.

Veniră din sat
Pluguri la arat,
Cuibu mi-l striviră,
Puii mei muriră.
Eu căzui pustie
Din vânt pe câmpie
Și-mi plâng dragii pui,
Cuibul, care nu-i!

85. Impărțirea timpului.

Dela răsărit și până la apusul soarelui a trecut o zi. Ziua și cu noaptea împreună au 24 de ore.

Dumnezeu sfântul a lăsat șase zile de lucrat: Lunea, Marțea, Miercurea, Joia, Vinerea și Sâmbăta. Ziua a șaptea, Dumineca se cuvine s'o serbăm în numele Domnului.

Aceste șapte zile fac o săptămână. Patru săptămâni și 2—3 zile fac o lună. Iar 12 luni fac un an.

Anul are 4 timpuri sau *ano-timpuri*, fiecare de câte 3 luni, căci $4 \times 3 = 12$.

Primăvara cea frumoasă ține sau durează lunile: Martie, Aprilie și Maiu.

Vara, cu căldura ca un cuptor, ține lunile: Iunie, Iulie și August.

Toamna cea bogată ține: Septemvrie, Octomvrie și Noemvrie.

Urmează apoi iarna geroasă: Decemvrie, Ianuarie și Februarie. Și astfel a trecut un an ca să înceapă altul. Timpul trece și noi creștem. Acuma suntem de opt ani.

---

86. Cele patru surori.

Ies, în fiecare an, prin țară Cea de-a treia când sosește,
Patru fete la plimbare; Serile-s mai răcoroase...
Dar pe-rând merg, nu odată Ea ne-aduce din belșug
Cele patru surioare. Vin și fructe dulci, gustoase.

Cea dintâi pășește vesel Ce-a de-a patra gol găsește
Și așterne 'n al ei drum Prin câmpie și livadă.
Rouă dulce și curată, Și atunci de supărare
Muguri, frunze și parfum. Cerne peste tot zăpadă.

Cea de-a doua calcă vesel, N'ați ghicit? Nimeni nupoate
Când prin ploaie, când prin Ghicitoarea s'o deslege?
soare. *Cele patru anotimpuri*
Și așterne: Bogăție Sunt surorile pribege.
Flori și grâne uimitoare.

---

87. Copiii și broasca.

— Vino repede, vino, să vezi ce
broască urâtă! E mare, cenușie și bu-
buroasă.

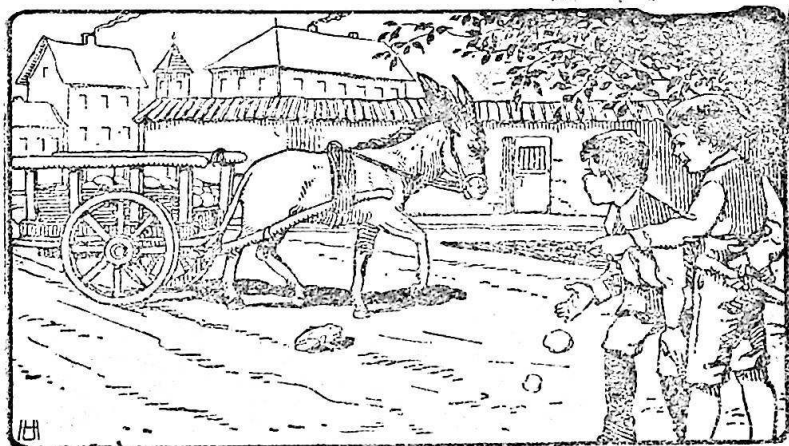
Copiii o priviră și o mai necăjiră.
Broasca săriă mereu tot pe mijlocul dru-
mului.

— Hai s'o omorîm, zise unul. Și
plecară amândoi să caute bețe să lo-
vească broasca.

În acest timp, treceă pe drum un mă-
gar trăgând un cărucior cu zarzavat.
Stăpânul măgarului eră mult în urmă.

Măgarul se oprî puțin, mirosî broasca, apoi ocolî pe alături și trecû.

Copiii văzură bunătatea măgarului și se rușinară. Asvârliră bețele.

— «Vezi mă, vere, ce eră să facem? Bine că nu omorîrăm biata broască. Un măgar are inimă mai bună decât noi!»

88. Mincinosul și copilul cinstit.

De sfârșitul anului, școlarii au făcut o plimbare pe câmpie. Nu lipsea niciunul. Doamne, cât e de frumos!

Aveau voie să se joace pe câmp în libertate. În toiul jocului Nicu a găsit 20 lei. Nicu eră băiat cinstit. El duse banii domnului învățător.

Se strânseră împrejur mai mulți copii.

— «Cine a perdut douăzeci de lei?»

— «Eu, Domnule Invățător», răspunse Gogu.

— A, pe tine nu te cred, tu ești copil mincinos. Am să cercetez mâine la școală! . Și Domnul puse banii bine.

Seara, Gogu povestì și părinților întâmplarea.

— De, Gogule, așa se 'ntâmplă în lume. Cine a mințit odată, nu se mai crede a doua oară. Și tu ai mințit prea de multe ori.

Mincinosul nu se mai crede nici chiar când spune adevărul.

89. Rugăciune.

(pentru încheierea anului).

Toți cu inima curată
Ție, Doamne, îți mulțumim!
Țu cu darul Tau, Prea Sfinte,
Ne-ajută oameni buni să fim,
De greșeli să ne ferim,
Țara noastră s'o iubim.
Ție, Doamne, îți mulțumim!

---

90. Țara noastră.

Țara noastră
se numește *Ro-*
mânia.

Noi suntem
Români.

Conducătorul
României este
Maiestatea Sa
Regele Carol al
2-lea.

Toți Românii
își iubesc Țara
și pe *Vrednicul*
ei Conducător.

TABLA DE MATERIE

	Pagina		Pagina
1. Rugăciune	3	46. S'ajutăm pe nevoiaș	44
2. Școala	4	47. Calul lui Naș	45
3. Cartea mea	5	48. Cum au furat hoții calul	46
4. Copilul și cartea	5	49. Prețul mănuzului	47
5. Nicu și Ionel	6	50. Știu să citesc!	47
6. Micul școlar	7	51. Rugăciunea „Tatăl nostru”	48
7. Lucrurile școlarului	7	52. Cum vorbesc animalele	48
8. Rugăciune	8	53. Pasările de curte	49
9. Să ascultăm de părinți	9	54. Ghicitoare	50
10. Altă rugăciune	10	55. Cocoselul	51
11. Lucrurile din școală	10	56. Curca și curcanul	51
12. Copiii își iubesc părinții I	12	57. Porumbița și albina	52
13. Părinții	13	58. Gâsca și găscanul	52
14. Casa părintească	13	59. Fetița murdară	53
15. Să fim curății	15	60. Jubiți curățenia	54
16. Dimineața	16	61. Primăvara	54
17. Dumnezeu e Tatăl nostru	17	62. Vin berzele	55
18. Copilul și Floarea	18	63. Intrarea lui Iisus în Ierusalim	56
19. Lucrurile din casa părintească	18	64. Floriile	57
20. Ionica la școală	20	65. Grădina lui moș Lazăr	57
21. Rugăciune către ingerul păzitor	21	66. Mărul și părul	58
22. Nu vă jucați cu focul	22	67. Merele precupeței	60
23. Ce lucrează oamenii	23	68. Cireșul și prunul	61
24. Ce e tata	24	69. Inimă de copil	62
25. Respectați bătrânii !	24	70. Moartea lui Iisus	63
26. Pisicuța mea	25	71. Creta	64
27. Ghicitoare	26	72. Cum se poartă școlarii	65
28. Porcul	26	73. Grădina de legume	66
29. Iarna	27	74. Greerele și furnica	67
30. Iarna pe ulla	28	75. Ceața, norii și ploala	67
31. Ghița și Zăpada	28	76. Vine ploala	68
32. Cei doi frați	29	77. Învierea Domnului	69
33. Florică cel neînțelegător	31	78. La Paști	70
34. Nașterea lui Iisus	32	79. Grădina de flori	71
35. Crăciunul	33	80. Ceasornic	72
36. Căntece de stea	34	81. Ghicitoare	72
37. Obiceiuri de sărbători	35	82. Copilul și ceasornicul	73
38. Sorcova	36	83. Răsăritul și apusul soarelui	74
39. Școlarul neascultător	36	81. Lie, Ciocările	74
40. Câinele nostru	37	85. Impărțirea timpului	75
41. Botezul lui Iisus	39	86. Cele patru surori	76
42. Blânda oiță	40	87. Copiii și broasca	76
43. Mama și copilul	41	88. Mincinosul și copilul cinstit	77
44. Boul și vaca	42	89. Rugăciune	79
45. Cum îngrijește vaca de vițel	43	90. Țara noastră	79